

Številka: 5422/2022

Datum: 29. 8. 2022

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
 Kotnikova ulica 5

1000 Ljubljana

Državni zbor Republike Slovenije
Odbor za gospodarstvo
 Mag. Bojana Muršič, predsednica

Prejeto:	29 -08- 2022	
Šifra:	300-01/22-9/11	
Povezava:		
EPA:	223-IX	EU:
Sign. zn.:		
Kratica:		

ZADEVA: Pripombe na predlog Zakona o pomoči gospodarstvu zaradi visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina (EPA: 223 – IX)

V nadaljevanju vam posredujemo pripombe Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (v nadaljevanju **OZS**) na predlog **Zakona o pomoči gospodarstvu zaradi visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina** (v nadaljevanju **predlog zakona**).

V OZS pozdravljamo pripravljenost Vlade RS za rešitev energetske krize in pristop k omilitvi škodljivih posledic rasti cen energentov na gospodarstvo. Žal pa menimo, da predlagani ukrepi ne bodo zadostni. Pristojne organe in Vlado RS zato pozivamo, da nemudoma pričnejo s pripravo podlag in ukrepov, ki bodo ob ponovnem porastu števila obolelih za Covid-19, nižji rasti BDP, napovedani recesiji, dvigu obrestnih mer, težavam na trgu surovin in energetske krizi, omogočala najmanj ohranitev gospodarstva v dobri kondiciji. V ta namen predlagamo premislek o ponovni uvedbi ukrepov čakanja na delo, skrajšanega delovnega časa, karanteni in višji sili, tridnevni bolniški odsotnosti v breme ZZSZ, subvencijah obrestne mere, ipd.

Vezano na predlog zakona pripominjamo, da Začasni okvir za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini¹ (v nadaljevanju Začasni okvir) omogoča daljše upravičeno obdobje, dodelitev pomoči na podlagi ocen in tudi dodelitev pomoči po posamezni dejavnosti, ki jo opravlja podjetje. Pričakujemo, da pripraviljavci zakona dopolnijo predlog zakona na način, da se pomoč dodeli v najširšem obsegu, kot ga omogoča Začasni okvir.

Menimo, da določitev Javne agencije SPIRIT kot pristojnega organa ni smiselna z vidika administrativnega bremena tako za gospodarstvo, kot za državo. Z določitvijo Finančnega urada RS (FURS) kot pristojnega organa bi se lahko izognili nepotrebnim birokracijam v smislu pošiljanja (dela) dokumentacije, saj FURS z delom zahtevane dokumentacije razpolaga že po uradni dolžnosti (npr. odločbe o zavezanosti za trošarine, neporavnane dospele davčne obveznosti in nepredložene obračune davčnih odtegljajev).

Prav tako menimo, da je pretirana zahteva po pošiljanju računov, dokazil o plačilih in drugih dokazil o dejanskih stroških v primeru uveljavljanja posebne pomoči za gospodarstvo, na pristojni organ. Če bi bila pristojnost za izvajanje ukrepa dodeljena davčnemu organu, bi ta lahko že po določbah ZDavP-2² zahteval posredovanje podatkov, tako s strani upravičenca kot tudi drugih zavezancev

¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022XC0324\(10\)&from=SL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022XC0324(10)&from=SL)

²

oziroma v okviru inšpekcijskega postopka presoja upravičenost do ukrepa. S tem bi se izognili dodatni administraciji in nepotrebnim stroškom, ki jih ta zaveza prinaša upravičencem. Razumemo, da je potrebna kontrola dodeljevanja pomoči, pa vendar se pri tem sprašujemo, ali pristojni organ razpolaga z zadostnimi kapacitetami, da bo preverjal vsako posamezno dokazilo za vsakega izmed upravičencev in ali mu informacijski sistem omogoča prenos in hrambo take količine dokumentacije.

Dodatno izpostavljamo, da je rok za oddajo vlog do 15. 11. 2022 prekratek oz. menimo, da bi ga bilo smotno podaljšati najmanj do 1. 12. 2022, ali pa vsaj aplikacijo pripraviti veliko prej kot do konca oktobra. Če bo aplikacija pripravljena šele konec oktobra, to pomeni, da bodo podjetja imela zgolj dva tedna časa (pri čemer so vmes še »krompirjeve« počitnice) za pripravo zahtevnih izračunov in oddajo vloge.

Ugotavljamo, da zadnji osnutek predloga zakona ne vsebuje določb glede obročnega vračila pomoči. Zakonodajalca naprošamo, da v predlog zakona ponovno vključi obročno vračilo prejete pomoči v največ šestih mesečnih obrokih v obdobju šestih mesecev, če zavezanec ob zapadlosti ne razpolaga z likvidnimi sredstvi, ki bi zadostovala za plačilo v enkratnem znesku.

Predlagamo, da se skupna višina enostavne in posebne pomoči dvigne iz 30% na 50% upravičenih stroškov, saj pomoč v teh segmentu podjetij ne bo zadostna.

Zakonodajalca naprošamo, da čimprej pristopi k pripravi energetskega zakona za podjetja za prvo polletje leta 2023.

V nadaljevanju posredujemo tudi nekatere pripombe na konkretne člene predloga zakona, kjer menimo, da bi bilo smiselno predlog zakona spremeniti ali ustrezno dopolniti.

1. Pripombe k 3. členu:

- Sprememba tretjega odstavka

Predlagamo, da se v tretjem odstavku črta besedna zveza prisilna poravnava.

- Črtanje petega odstavka

Obrazložitev:

Gospodarski sektor je soočen z visoko rastjo cen surovin in repromateriala, zato je/bo prisiljen v zvišanje cen proizvodov in storitev, če ne želi poslovati z izgubo. S predlaganimi ukrepi iz predloga zakona obrtnikom in podjetnikom ne bo povrnjena celotna škoda, ki jim je oziroma jim bo nastala zaradi dviga cen električne energije in zemeljskega plina, temveč se bo ta krila le deloma. Zato je nerazumno pričakovati, da bo gospodarstvo zvišanje cen energentov, ki ne bodo povrnjeni iz naslova ukrepov iz predloga zakona, nosilo samo. Prav tako si ne predstavljamo kako in s kakšno metodologijo bodo inšpekcijski organi preverjali omenjeno določbo. Poleg dviga cen energentov, se gospodarstvo sooča z dvigom stroškov tudi zaradi drugih dejavnikov in splošne inflacije – če omenimo samo nekatere izmed njih: dvig stroškov dela, prevozov surovin in končnih izdelkov itn. Zakonodajalcu predlagamo črtanje omenjenega odstavka oziroma dopolnitev odstavka na način, da se pri eventualnem dvigu cen proizvodov in storitev ne sme upoštevati višine pomoči, ki jo je podjetje prejelo iz naslova tega ukrepa, ne pa prelitja drugih oblik stroškov v končne cene.

Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPDVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US in 87/22 – odl. US)

2. Pripombe k 5. členu:

Predlagamo spremembo upravičenega obdobja za dodelitev pomoči za gospodarstvo in sicer od 1. februarja 2022 dalje.

Obrazložitev:

Skladno s točko 52.e Začasnega okvira se lahko ukrep dodeli od 1. februarja 2022 dalje, zato menimo, da ni ovir, da bi se upravičeno obdobje določilo skladno s tem.

3. Pripombe k 6. členu

Predlagamo, da se v prvem odstavku popravi formula, tako da se glasi:

$$\text{VMP} = 50\% \times \text{US}$$

Obrazložitev:

Kot uvodoma zapisano.

4. Pripombe k 7. členu:

- *Sprememba drugega odstavka*

Predlagamo spremembo zadnjega stavka drugega odstavka na način, da se glasi: Podjetje izgubo iz poslovanja v upravičenem obdobju dokazuje na podlagi računovodskih izkazov.

Obrazložitev:

Skladno z ZGD-1 in Slovenskimi računovodskimi standardi so podjetja dolžna enkrat letno pripraviti in oddati računovodske izkaze. Mikro, mala in srednja podjetja (v nadaljevanju MSP) načeloma ne pripravljajo mesečnih izkazov poslovanja. Računovodenje družbe je povečini poverjeno strokovnim izvajalcem, računovodskim servisom. Zahteva po pripravi mesečnih računovodskih izkazov je dodatno administrativno in finančno breme za upravičenca in ne pripomore k izvajanju ukrepa. Verjamemo, da je namenu ukrepa in Začasnemu okviru zadoščeno, če upravičenec izkaže izgubo iz poslovanja za upravičeno obdobje in ne na mesečni ravni.

- *Dopolnitev četrtega odstavka*

Predlagamo dopolnitev, kot to določa točka 53.e Začasnega okvira, če je podjetje dejavno v več sektorjih.

Obrazložitev:

Ob sprejemanju interventne zakonodaje za omilitev posledic Covid-19 smo zakonodajalca neprestano opozarjali, da je potrebno pri pripravi ukrepov upoštevati, da podjetja lahko opravljajo več dejavnosti iz različnih sektorjev ter da načina in višine pomoči ne smemo omejiti na glavno dejavnost, ki izhaja iz Poslovnega registra Slovenije. Kot izhaja iz Začasnega okvira je Evropska komisija pri pripravi ukrepov državnih pomoči slednje upoštevala, zato predlagamo, da se določba vezana na višino in obseg pomoči glede na dejavnosti, ki jih opravlja podjetje, upošteva tudi v nacionalni zakonodaji.

- *Črtanje petega odstavka*

Predlagamo črtanje petega odstavka 7. člena.

Obrazložitev:

Kot uvodoma zapisano.

5. Pripombe k 8. členu:

- *Sprememba prvega odstavka*

Predlagamo prenos pristojnosti na FURS.

Obrazložitev:

Kot uvodoma zapisano.

- *Sprememba tretjega odstavka*

Predlagamo, da se tretji odstavek spremeni na način, da se glasi:

(3) Upravičenec, ki opravlja več dejavnosti, lahko za vsako izmed dejavnosti uveljavlja le eno izmed vrst pomoči za gospodarstvo v skladu s tem zakonom.

- *Sprememba petega odstavka*

Predlagamo črtanje 8., 9. in 10. alineje petega odstavka.

Obrazložitev:

Kot uvodoma zapisano.

- *Sprememba šestega odstavka*

Predlagamo črtanje 9., 10., 11., 12. in 13. alineje petega odstavka.

Obrazložitev:

Kot uvodoma zapisano.

- *Sprememba sedmega odstavka*

Predlagamo črtanje drugega stavka sedmega odstavka.

Obrazložitev:

Kot uvodoma zapisano.

6. Pripombe k 9. členu:

Predlagamo, da se pomoč izplača za celotno upravičeno obdobje do 31. decembra 2022, pri čemer se za obdobje do septembra 2022 izplačilo izvede na osnovi dejanskih podatkov, za obdobje oktober 2022 do decembra 2022 pa na podlagi ocenjenih podatkov. Upravičenec je dolžan najkasneje do 31. marca 2023 (zadnji rok za pripravo in oddajo letnih poročil na AJ PES) pristojnemu organu sporočiti višino pomoči za obdobje oktober – december 2022 po dejanskih podatkih in preveč izplačano pomoč vrniti v roku 30 dni po vročitvi odločbe. Prenizko izplačano pomoč bo pristojni organ zavezancu izplačal v 30 dneh po oddaji končnega poročila, pa vendar ne kasneje kot 30. aprila 2023.

Predlagamo črtanje drugega odstavka.

Obrazložitev:

Posredovanje ocen za obdobje oktober – december 2022 ni smiselno in predstavlja dodatno administrativno breme zavezancem, sploh če na podlagi ocene pomoč ne bo izplačana. Predlagamo, kot to predvideva tudi Začasni okvir, da se za navedeno obdobje pomoč izplača na podlagi ocenjenih podatkov.

Nedopustna je omejitev pomoči za vse upravičence do višine 20 mio EUR in dodelitev le-te sorazmerno zgornjemu limitu. Predlagamo, da se navedeni odstavek črta. Vlada je dolžna pristojnemu organu pravočasno zagotoviti zadostna sredstva za izplačilo pomoči, tudi z razporeditvijo le-teh z ostalih proračunskih postavk.

7. Pripombe k 11. členu

Predlagamo črtanje 11. člena.

Obrazložitev:

Navedeni člen pravzaprav uvaja novo prekrškovno sankcijo mimo določil Zakona o prekrških (ZP-1)³, zato je po našem mnenju protiustavna. Poleg tega je tovrstna sankcija nesorazmerna prejeti pomoči iz naslova ukrepov po tem zakonu.

V slovenskem kazenskem in prekrškovnem pravu velja, da je organ dolžan dokazati vse elemente prekrška/kaznivega dejanja, kar vključuje tudi krivdo oz. naklepno ravnanje upravičenca. Nedopustno je prenašati dokazno breme glede krivde na podjetja, še posebej, ker zakon ne predvideva, na kakšen način naj bi upravičenci (oz. kršitelji) dokazovali, da niso ravnali naklepno.

Kot zgoraj zapisano, gre za novo sankcijo, ki ni urejena v nobenem zakonu, zato je nedopustno, da je zapisana na tako splošen način, kot je to urejeno v predmetnem členu. Javna agencija SPIRIT tudi ni prekrškovni organ skladno z drugim odstavkom 45. člena ZP-1, zato prekrškovnih sankcij ne more izrehati (enako velja za MGRT) brez posebnega pooblastila v zakonu. Poleg tega je za izrek prekrškovne sankcije nujno najprej voditi prekrškovni postopek skladno z zakonom, ki vsebuje vse kavele za varstvo domnevnega kršitelja (domneva nedolžnosti, kontradiktornost postopka itn.). Iz 11. člena ni razvidno, kako se bo vodil postopek, kdo in kdaj ga bo vodil, za koliko časa se bo izrekala sankcija, na katere postopke se bo nanašala (samo na predmetni predlog zakona ali na vse ukrepe, sprejete v bodoče itn.).

Predlagamo, da proučite naše pripombe in predloge ter jih v nadaljnjem zakonodajnem postopku vključite v besedilo predloga zakona.

S spoštovanjem,

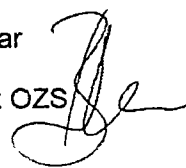
Danijel Lamperger

Generalni direktor OZS

Blaž Cvar

Predsednik OZS

³ Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE in 5/21 – odl. US.